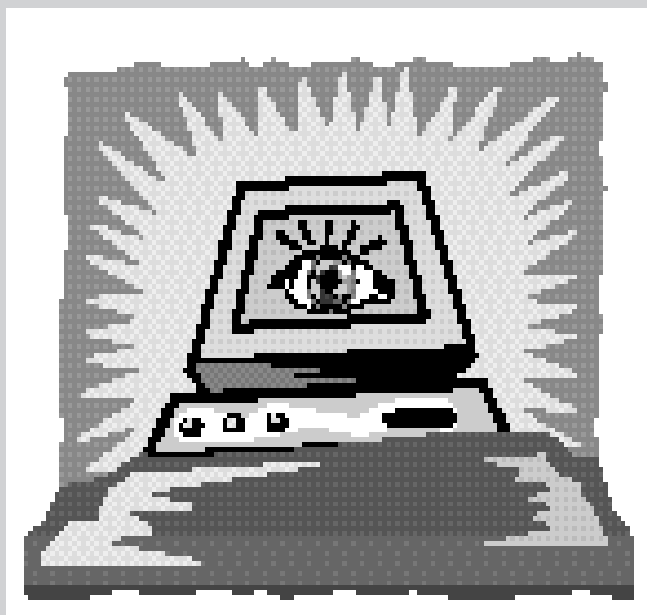

Để Tôi Yên

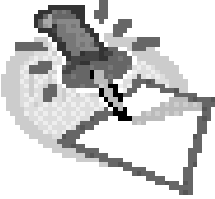
*Sự Riêng Tư của Quý Vị Trên Mạng và Không Trên Mạng
Điện Toán*

Privacy Information
A Consumer Action Project

Mười Cách Hay Nhất Để bảo vệ sự riêng tư của quý vị

- Trả thêm lệ phí để số điện thoại của quý vị không bị đăng. Ghi danh số điện thoại nhà và điện thoại di động của quý vị với "National Do Not Call Registry" là chương trình toàn quốc cấm dịch vụ quảng cáo gọi tới nhà (www.donotcall.gov).

- Xin bản báo cáo tín dụng miễn phí hàng năm của quý vị tại www.annualcreditreport.com. Kiểm tra có các sai lầm và dấu hiệu của sự mạo nhận danh tính hay không.

- Thanh lọc các "cookies" (trang 6) hay dùng trang điện toán "secure anonymous remailer site" là nơi bảo đảm giữ kín danh tính khi quý vị dò tìm trên mạng điện toán (trang 7).

- Đọc các luật lệ về sự riêng tư trên trang điện toán trước khi quý vị mua bán hay điền các mẫu đơn ở trang đó, nhất là nếu các mẫu đơn có hỏi về các tin tức cá nhân.

- Loại bỏ (opt-out) các thư quảng cáo gửi trực tiếp và gửi hàng loạt qua email của các thương vụ là hội viên của trang Liên Hiệp Quảng Cáo Trực Tiếp (Direct Marketing Association).

- Gọi số 888-5-OPTOUT (888-567-8688) để lấy tên của quý vị ra khỏi chương trình tuyển lựa trước tín dụng của cơ quan báo cáo tín dụng và ngưng nhận các thư quảng cáo tuyển lựa cho tín dụng hay bảo hiểm trước.

- Xé hay cắt vụn các giấy tờ có tên, địa chỉ, số An Sinh Xã Hội hay số trưng mục nhà bằng hoặc số trưng mục thẻ tín dụng của quý vị trước khi vất vào thùng rác. Ở nhà hay ở văn phòng, nên giữ các tin tức cá nhân trong hộp bàn có khoá.

- Khi dùng điện thoại, điện thoại công cộng hay máy điện toán di động tại nơi công cộng, nên cảnh giác với người nào đang cố nghe trộm hay nghe các tin tức bảo mật của quý vị.

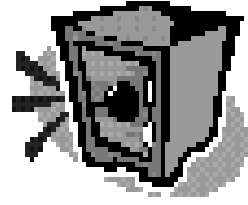
- Khi đi xa, đừng để địa chỉ nhà của quý vị ở trong hành lý – chỉ để số điện thoại của quý vị.

- Tạo một mật chữ (passwords) mà không dễ đoán để bảo vệ

trương mục tài chánh của quý vị và các hồ sơ điện thoại. Dùng các mẫu tự, số và dấu hiệu lẫn lộn trong mật chữ này.

Sự Riêng Tư là gì?

Quyền riêng tư đã được công nhận hợp pháp tại Hoa Kỳ kể từ cuối thập kỷ 1890, nhưng nó đã bắt nguồn từ lâu. Điều quan trọng của sự riêng tư được nhấn mạnh bao quát trong Bản Tuyên Ngôn Nhân Quyền (Bill of Rights) giới hạn khả năng của chính quyền can dự vào sự tự do cá nhân và công nhận chúng ta được quyền sống yên ổn. Khi quyền riêng tư không được đề cập rõ ràng trong bản Hiến Pháp, nhưng nó được công nhận bao quát rằng cư dân Hoa Kỳ có quyền được sống yên ổn và được tự do không bị sự tra xét ở chỗ công cộng trái với ý muốn. Tu Chánh Án Thứ Nhất bảo vệ cá nhân quyền tự do ngôn luận, suy nghĩ, liên đới, nhóm họp, sùng bái và kiên nghị mà không bị chính quyền hay tư nhân can dự vào. Tu Chánh Án Số Bốn giới hạn chính quyền xâm phạm vào “bản thân, nhà, giấy tờ và của cải” của chúng ta và Tu Chánh Án Số Năm bảo vệ quyền không phải nhận tội khi bị ép buộc và chính quyền không được áp bức chúng ta phải khai trình các tin tức riêng tư.

Kể từ ngày 11 tháng chín, 2001, nhiều môi quan tâm nghiêm trọng đã được nêu lên về sự cân bằng giữa sự riêng tư cá nhân, tự do dân quyền và an ninh quốc gia. Ở thời đại mạng điện toán, các câu hỏi cũng nêu ra về tầm ảnh hưởng của quảng cáo và việc mua bán các tin tức cá nhân của chúng ta. Với sự trợ lực của các máy điện toán và mạng điện toán, các công ty quảng cáo thời nay thu thập tin tức nhanh chóng và hữu hiệu qua nhiều nguồn cung cấp khác nhau mà nó đã không thể xảy ra ngay cả cách đây mười năm.

Một vài công ty đặt tầm quan trọng của sự riêng tư lên hàng đầu và từ chối bán hay chia sẻ tên, địa chỉ và dữ kiện trương mục về

các khách hàng của họ. Nhưng họ nằm trong nhóm thiểu số. Ngày nay, tin tức được mua và bán trên thị trường tự do, và nó có thể bao gồm các chi tiết về quý vị và gia đình của quý vị, việc làm, tiền của, sức khoẻ và sở thích của quý vị. Thông thường, các công ty thu thập các tin tức như vậy trong lúc bán và làm các chuyển dịch khác cho rằng họ làm chủ các tin tức này. Thường thường, các tin tức thu thập từ quý vị cuối cùng được lưu trữ lại trong trữ kiện điện toán để bị dùng cho mục đích quảng cáo và có thể đưa đến việc quý vị nhận được vô số thư quyền tiền qua thư gửi, điện thoại gọi quảng cáo, điện thư và email. Các công ty đang hoàng sẽ để cho quý vị loại bỏ (opt-out) tên của mình trong danh sách quảng cáo, nhưng trong nhiều trường hợp quý vị phải chủ động làm chuyện này với từng công ty một.

Việc Thu Thập tin tức cá nhân của tôi nó tệ ra sao?

Nhiều người phản đối trên nguyên tắc khái niệm thu thập tin tức về họ – cho dù nó sẽ không bao giờ được dùng đến. Họ thắc mắc tại sao các công ty được quyền thu thập và bán các tin tức họ mua cái gì hay sở thích của họ là gì. Nhất là khi họ không muốn các công ty làm chuyện này.

Quý vị có thể không màng nếu nhận được thư mời mở một thẻ tín dụng, hay nghe về các cơ hội đi du lịch qua điện thoại hoặc điện thư. Tuy nhiên, nhiều người rất phản đối việc người bán hàng gọi họ trong giờ cơm tối, bỏ đầy thư tạp nhạp vào trong thùng thư của họ hay làm người nhận bức mình với hàng đồng thư quấy rầy qua email (“spam”). Nếu các người quảng cáo qua điện thoại làm quý vị bức mình, luật pháp cho quý vị quyền yêu cầu họ ngưng gọi và phải lấy tên của quý vị ra khỏi danh sách quảng cáo của họ.

Nhưng rất tiếc quý vị không thể loại bỏ các sự gian lận và hành động phạm pháp. Người vô lương tâm có thể sử dụng các tin tức cá nhân về quý vị trong trữ liệu của công ty để lột tiền của quý vị. Có rất nhiều cách để kẻ gian manh sử dụng sai trái các tin tức cá nhân. Trộm danh tính cá nhân là nạn phạm pháp đang gia tăng nhanh chóng. Có được các tin tức chính về quý vị, chẳng hạn như tên, địa chỉ và số thẻ An Sinh Xã Hội của quý vị, kẻ mạo nhận sẽ mở một tín dụng dưới tên của quý vị để mua hàng và dịch vụ – sau đó họ để quý vị giải quyết thiệt hại. Kẻ trộm tạo ra

một vụ chuyển ngân bằng thẻ tín dụng và ký tên giả trong ngân phiếu để ăn cắp tiền của nạn nhân trong ngân hàng. Các nhân viên trộm hồ sơ của công ty và bán nó cho kẻ phạm pháp. Ngay cả các tin tức cá nhân của quý vị có thể giúp kẻ trộm tìm ra khi nào quý vị không có nhà để họ vào ăn trộm trong nhà của quý vị. Bằng cách tìm ra được số điện thoại hay số thẻ tương mục tín dụng, các công ty vô lương tâm có thể làm hoá đơn tính tiền giả trong tương mục của quý vị (“scraming”).

Sự Riêng Tư Trên Mạng Điện Toán

Sự Riêng Tư và email

Luật pháp thừa nhận một số quyền riêng tư trong email được gửi và nhận từ nhân viên tại sở làm – ngay cả các thư đó mang tính cách riêng tư. Ngay cả như chủ nhân của quý vị không liếc nhìn thông tin của quý vị, email có thể dễ dàng rơi vào tay người lạ. Nên làm theo các hướng dẫn này để bảo vệ sự riêng tư của quý vị khi dùng email:

- Để ý cẩn thận khi quý vị nhấn nút hồi đáp “reply” vì tin nhắn của quý vị có thể tới người mà quý vị không muốn họ nhận được.
- Dùng mật chữ để bảo vệ tương mục của quý vị. Một mật chữ sẽ không cho người khác- nhưng không phải chủ nhân của quý vị – vô được tương mục email của quý vị. Nên bảo đảm rằng mật chữ của quý vị là sự kết hợp của các mẫu tự bằng chữ hoa và không chữ hoa, con số và dấu hiệu để rất khó đoán ra.
- Đóng email lại khi quý vị không dùng đến. Một người nào đó có thể đọc email, hay dùng tương mục của quý vị để viết các lời nhắn hăm dọa.
- Nên nghĩ đến việc dùng các tương mục email riêng biệt. Dùng một cái cho mạng điện toán và một cái cho cá nhân hay cho các liên lạc liên quan đến việc làm.
- Loại bỏ các “spam” email tạp nhạp. Các email thương mại hàng loạt gửi tới có cung cấp hướng dẫn cách “unsubscribe” (ngưng nhận). Còn không, quý vị có thể phải đối phó với công ty thương mại không hàng loạt. Đừng trả lời lại các email tạp

nhập vì khi quý vị hồi đáp lại quý vị sẽ xác nhận địa chỉ email của quý vị là đúng mà nó sẽ dẫn đến chuyện sẽ bị nhận thêm nhiều email tạp nhạp. Để tìm hiểu thêm, xin viếng phần trả lời các câu hỏi thông thường tức “FAQ” tại mạng điện toán của Coalition Against Unsolicited Commercial Email là Liên Hội chống lại các email thương mại không mời mà gửi (www.cauce.org).

- “Phishing” nghĩa là một email “đánh lặn con đen” mà nó giả vờ giống như các email chính thức nhằm phỉnh lừa người nhận đưa ra các tin tức tài chánh hay cá nhân. Các email này yêu cầu quý vị “xác nhận” các tin tức cá nhân như số trương mục hay mật chữ. Nói cho cùng, các công ty hàng hoàng không hỏi các tin tức cá nhân qua email. Gửi các “đánh cá lặn con đen” emails (và các email đáng nghi khác) tới Federal Trade Commission tại www.spam@uce.gov và tới công ty bị giả hiệu.

- Loại bỏ các email quảng cáo khi quý vị mua hàng trên mạng điện toán hay ghi danh trên mạng.

- Đối với các email tối mật, dùng nhu liệu mềm (software) có mật mã (cryptography). Các sản phẩm nhu liệu mềm có bán sẵn để quý vị bỏ các thông tin email của quý vị vào trong mật mã (“encrypt”) để nó không bị bất cứ người nào đọc được ngoại trừ người quý vị muốn nhận. Nhu liệu mật mã mang tên “Pretty Good Privacy (PGP)” cho người không làm thương mại sử dụng miễn phí. Để biết thêm về PGP và cách tải nhu liệu vào máy, xin viếng www.pgpi.org

Sự Riêng Tư Trên Mạng Điện Toán

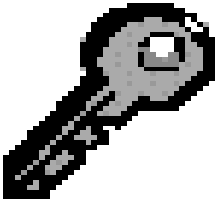
Khi quý vị dò tìm trên mạng điện toán, quý vị đang bị theo dõi bởi các cơ quan muốn biết quý vị đi đâu, quý vị ở đó bao lâu và quý vị có ghi tên để mua cái gì khi viếng trang điện toán đó không.

Thuần phục con dã thú “cookie”

Các tin tức trên mạng điện toán được các “cookies” thâu thập, nó là một hồ sơ bé mà các mạng điện toán bỏ vào trong nhu liệu cứng (hardware) của khách viếng mạng để mạng có thể nhớ các tin tức về khách viếng: cổ phần ưa thích, tên dùng trên mạng và mật chữ, hay xu hướng đọc đề tài tin tức nào, thí dụ, mỗi lần

viếng mạng, cookies được lưu giữ trong khu lưu trữ trong máy và chỉ có sẵn khi quý vị ở trong trang điện toán đó và nó bị xóa đi bằng bộ phận “cache” trong máy của quý vị khi quý vị rời trang điện toán đó.

Cookies nhận ra máy điện toán của quý vị bằng số IP (internet protocol) của máy. Các công ty lục tìm trữ kiện “data miners” tìm ra được cách liên kết số IP với tên, địa chỉ và các tin tức khác của quý vị để họ lập ra các danh sách quảng cáo.

Một số công ty thương mại quảng cáo nhắm vào khách mua hàng theo thói quen và họ lùng ra người đang trên mạng điện toán bằng cách dùng các cookies được lưu trữ liên tục trong máy điện toán của quý vị. Hãng Network Advertising Initiative (NAI) có công cụ để cho quý vị loại bỏ tên các hãng quảng cáo là hội viên trong

mạng lưới điện toán của NAI. (Không phải tất cả các hãng quảng cáo thuộc về NAI.) Viếng www.networkadvertising.org là nơi quý vị có thể kiểm xem mạng lưới quảng cáo nào có cài một cookie vào trong máy điện toán của quý vị, và sau đó quý vị nộp thư yêu cầu muốn loại bỏ từng mạng lưới mà quý vị không muốn mình là trọng tâm cho sự quảng cáo của họ. Việc này cần phải được làm cho tất cả các máy điện toán quý vị dùng.

Quý vị cũng có thể tắt cookie đi bằng cách vào khu giúp đỡ (help) ở guồng máy dò tìm trên mạng như Internet Explore, Firefox hay Safari, và làm theo các hướng dẫn để vô hiệu hoá hay chặn cookies. Tuy nhiên, nếu quý vị vô hiệu hoá các hồ sơ cookie, các trang điện toán cá nhân mà quý vị có ghi tên vào sẽ không còn nhận ra quý vị và quý vị có thể khó vào một số trang nào đó.

Dấu Danh Tính Của Quý Vị

Guồng máy dấu danh tính “Secure anonymous remailers” cho quý vị vào các trang điện toán bằng cách dùng một bộ phận đệm giữa máy điện toán của quý vị và mạng điện toán gọi là “proxy” để thay thế danh tính của quý vị khi lướt tìm trên mạng. Các dịch vụ này thường tính lệ phí hàng tháng hay hàng năm và bao gồm các trang điện toán Anonymizer (www.anonymizer.com),

Ultimate anonymity (www.ultimate-anonymity.com), và FindNot (www.findnot.com).

Đọc Hàng chữ in nhỏ

Các trang điện toán đang hoang sẽ đăng các điều lệ về sự riêng tư ở nơi dễ thấy. Đa số các trang liên kết với bản điều lệ của công ty có thể tìm thấy ở nơi trang chính (đôi khi ở phần dưới cùng của trang) hay ở phần “About Us.” Nếu quý vị muốn mua bán gì trên trang điện toán, hay ngay cả khi ghi danh để quý vị có thể sử dụng các dữ kiện miễn phí, nên đọc phần điều lệ về sự riêng tư của trang. Bản điều lệ phải giải thích cách trang điện toán sẽ sử dụng bất cứ các tin tức mà quý vị cung cấp và cách để loại bỏ các chương trình quảng cáo. Nếu trang điện toán thiếu phần điều lệ về sự riêng tư, đây có thể xem như là báo động đỏ về lời suy nghĩ của trang đó về các quyền của người viếng trang. Tuy nhiên, một số trang có đăng bản điều lệ rõ ràng về sự riêng tư nhưng họ không làm gì khác hơn là chỉ thông báo cho người viếng biết rằng các tin tức về họ sẽ được dùng để quảng cáo mà không cung ứng cách loại bỏ quảng cáo.

Con Dấu Chứng Thực

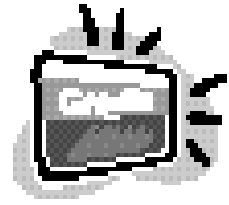
Con dấu chứng thực đáng tin cậy như Trust-E (www.truste.org), Verisign (www.verisign.com), và BBB Online (www.bbbonline.org) giúp người tiêu thụ thanh lọc các trang điện toán. (không phải một trang điện toán mang một trong các con dấu chứng thực này có nghĩa là nó sẽ cung cấp mức độ bảo đảm về sự riêng tư mà quý vị muốn.) Không nên chỉ tin vào các con dấu chứng thực trên mạng, vì nó có thể bị giả mạo. Quý vị có thể thử nếu đó là một con dấu chính hiệu bằng cách nhấn vào dấu hiệu của nó và đọ với địa chỉ của các trang điện toán quý vị đang viếng với địa chỉ được đăng trên bản báo cáo chứng thực.

Ổ Khoá và Chia Khoá

Khi quý vị dùng ngân hàng hay mua hàng trên mạng điện toán, kiểm chứng xem guồng máy dò tìm của quý vị (Internet Explorer,

Firefox, Safari, vân vân) có ở trong vị trí an toàn bằng cách nhìn vào khung địa chỉ. Nếu an toàn, trang điện toán và địa chỉ mạng (URL) phải bắt đầu với “https” (có một “s”) thay vì “http.” Ở một số guồng máy dò tìm, quý vị sẽ thấy dấu hiệu một ổ khoá đóng nhỏ hay một chìa khoá nếu bạn được bảo vệ an toàn. Đa số nhà băng và các trang có chuyển ngân và bán thẻ tín dụng đều phải có đăng bản điều kiện an toàn trên mạng. Trừ khi máy điện toán của quý vị và guồng máy dò tìm đạt đúng tiêu chuẩn tối thiểu về sự an toàn phải có, quý vị sẽ không thể sử dụng nhà băng hay mua hàng ở một số trang nào đó. Quý vị có thể nên thường xuyên cập nhật miễn phí guồng máy dò tìm của quý vị qua mạng điện toán.

Bảo Vệ bằng thẻ tín dụng

Dùng thẻ tín dụng thay vì thẻ khấu trừ tiền (debit card) khi mua hàng trên mạng. Khi quý vị dùng thẻ tín dụng, \$50 là giá tối đa mà quý vị phải chịu trách nhiệm nếu có sự gian lận hay bị xài thẻ trái phép. Chiếu theo luật, với thẻ khấu trừ, trách nhiệm người phải trả cao hơn nhiều nếu như có sự gian lận xảy ra, ngay cả trong một số trường hợp cụ thể, số tiền phải trả không có giới hạn. Các thẻ khấu trừ có nhãn hiệu Visa hay Master Card thường đi đôi với sự cam kết tình nguyện của công ty bảo vệ người tiêu thụ không bị gian lận. Tuy nhiên, kẻ xài trái phép thẻ khấu trừ của quý vị có thể vét sạch hết tiền trong trương mục ngân phiếu của quý vị và bất kỳ mọi trương mục nào khác mà quý vị có liên kết chung với trương mục này, và quý vị có thể phải chờ một tuần hay lâu hơn để tiền của quý vị được hoàn trả lại.

Bảo Vệ Sự Riêng Tư của Quý Vị

Hạn chế các tin tức cá nhân của quý vị bị thâm nhập

Có nhiều cách để giới hạn hay kiểm soát một số các tin tức thâm

thập về quý vị, nhưng thật khó để giữ kín mọi chuyện. Để bảo vệ sự riêng tư của quý vị trong xã hội ngày nay, quý vị sẽ phải cảnh giác và có bản lãnh của khi quý vị giao dịch từng ngày với các thương nghiệp.

Số thẻ An Sinh Xã Hội của quý vị chỉ nên đưa cho các cơ quan chính quyền cụ thể, bao gồm nha thu thuế của chính phủ, Bộ An Sinh Xã Hội và Bảo Hiểm Medicare. Các ngân hàng đòi hỏi phải có số thẻ An Sinh Xã Hội của từng khách hàng, nhưng nhiều cơ sở thương mại dùng số thẻ này để kiểm chứng khách hàng, nhưng đáng lẽ ra họ không cần phải làm như vậy. Bất cứ khi nào quý vị bị hỏi phải cho biết số thẻ An Sinh Xã Hội của quý vị, nên hỏi là nó sẽ được dùng cho việc gì và nó có thật cần thiết phải cho biết hay không. Đôi khi một con số khác hay mật mã có thể được thay thế.

Trước khi quý vị giao dịch với một công ty, nên tìm hiểu về điều lệ của họ về bán hay chia sẻ cho hãng khác tin tức lưu trữ về khách hàng và quý vị có thể dùng cách loại bỏ tên được không. Yêu cầu có sự giải thích đầy đủ về điều lệ của công ty, nếu nhân viên không biết, yêu cầu nói chuyện với người quản lý. Một khi công ty bán tin tức về quý vị và các vụ chuyển ngân của quý vị cho các hãng quảng cáo khác, nó có thể quá trễ để lấy tên của quý vị ra khỏi các danh sách quảng cáo.

Các hãng quảng cáo cũng thu thập tin tức từ các thẻ ghi danh bảo đảm phẩm chất, thẻ thắc mắc về sản phẩm, các mẫu đơn ghi danh trên mạng điện toán và các bản thăm dò ý kiến. Đừng điền các mẫu trả lời câu hỏi và dự thi cũng như các quảng cáo có giải thưởng. Để sản phẩm vẫn được công ty bảo đảm phẩm chất, đừng gửi lại thẻ ghi danh – chỉ nên giữ hoá đơn mua hàng và bất cứ các con số nào trên hộp của món hàng. Bằng cách này quý vị sẽ có dữ kiện quý vị cần để chứng minh là món hàng vẫn được hãng bảo đảm.

Ba cơ quan báo cáo tín dụng chính, Equifax, Experian và Trans Union cho quý vị loại bỏ hồ sơ tín dụng của quý vị ra khỏi danh sách quảng cáo tuyển lựa cho trước thẻ tín dụng (pre-screened

credit offers). Gọi số 888-5-OPTOUT (888-567-8688). Khi làm như vậy, quý vị sẽ ngưng hầu hết các quảng cáo của các công ty thẻ tín dụng và các công ty cho vay khác.

Một cách khác để xoá tên của quý vị trong các danh sách là liên lạc với Chương Trình “Direct Marketing Association (DMA)” để loại bỏ tên của các hãng quảng cáo qua thư gửi hay email. Việc này cũng không cho các công ty là hội viên của Chương Trình này bán tên của quý vị cho công ty thứ ba. Vào trang DMA Choice (www.dmachoice.org) để tìm hiểu thêm.

- Để ngưng nhận một số thư tạp nhạp, quý vị gửi tên và địa chỉ tới DMA Mail Preference Service, P.O. Box 9008, Farmingdale, NY 11735 hay ghi danh trên mạng điện toán tại www.dmachoice.org
- Để xoá địa chỉ email của quý vị khỏi danh sách các hội viên của DMA, vô trang đặc biệt loại bỏ email (www.ims-dm.com/cgi/optoutemps.php).

Để ngưng người gọi quảng cáo qua điện thoại, cho số điện thoại của quý vị (số mắc dây và số di động) vào trong Danh Sách Không Được Gọi (Do Not Call Registry) (www.donotcall.gov).

Quý vị có thể kiện hãng gọi điện thoại quảng cáo ở toà án cấp nhỏ (small claim court) nếu họ gọi quý vị trước 8 giờ sáng hay sau 9 giờ tối hoặc sau khi quý vị đã yêu cầu dừng để tên quý vị trong danh sách gọi của họ. Cứ mỗi lần vi phạm, quý vị có thể kiện \$500. Để biết thêm chi tiết, quý vị có thể mua tập cẩm nang Private Citizen’s Guide tựa đề “So You Want to Sue a Telemarketer” (<http://privatecitizen.com>; 800-CUT-JUNK).

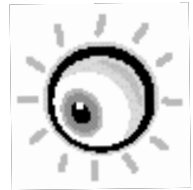

Các quảng cáo dù không được phép nhưng vẫn gửi qua điện thư (fax), theo luật phải có kèm theo số điện thoại miễn phí để quý vị gọi yêu cầu tên của quý vị được xoá khỏi các thông tin qua đường điện thư.

Nếu quý vị quan tâm về việc số điện thoại của quý vị có trong quyển niên giám điện thoại, bằng cách đóng một lệ phí nhỏ, hãng điện thoại của quý vị sẽ lấy tên của quý vị ra khỏi quyển niên giám. Trên mạng điện

toán, kiểm tra niên giám trên mạng như Anywho.com, Switchboard.com, Whitepages.com, ResverPhoneDirectory.com, Phonenum.com và Smartpages.com cũng như “people finder” liên kết với các nguồn máy truy tìm như Google.com và Yahoo.com (nếu số điện thoại của quý vị không đăng, nó sẽ không có trong niên giám trên mạng.) Nhiều trang trên mạng để cho quý vị xoá số của quý vị – coi qua phần điều lệ về sự riêng tư hay phần giúp đỡ. Xoá tên ra khỏi niên giám điện thoại trên mạng, như trên Google, sẽ không xoá đi hết các tin tức cá nhân của quý vị ở các trang trên mạng khác.

Luật pháp cho phép các ngân hàng chia sẻ tin tức của quý vị với các cơ sở thương mại mà họ làm chủ hay có phần hùn trong đó, với các cơ quan chính phủ và với các hãng cung ứng các dịch vụ khác như chuẩn bị và gửi các bản báo cáo tới cho quý vị. Quý vị có thể yêu cầu các ngân hàng đừng chi sẻ các tin tức cá nhân của quý vị cho các mục đích quảng cáo. Quý vị có thể yêu cầu các công ty quý vị giao dịch với họ làm giống như vậy, nhưng không có gì bảo đảm là họ sẽ tôn trọng sự yêu cầu của quý vị trừ khi họ là hội viên của Chương Trình Direct Marketing Association.

Luật liên bang cho các cơ quan báo cáo tín dụng (credit reporting agencies – CRAs) được quyền giữ các tin tức về lý lịch tín dụng của quý vị trong hồ sơ. Chỉ có các công ty được sự cho phép của quý vị hay nhằm mục đích thích đáng thông thường như tín dụng, nghề nghiệp, liên hệ về thuê nhà hay bảo hiểm có thể coi hồ sơ lý lịch tín dụng của quý vị.

Chính quyền và các cơ quan công lực có thể giữ các tin tức về quý vị trong hồ sơ một cách chính đáng. Trong một số trường hợp, đây là “tin tức công cộng” và hãng quảng cáo có thể xem được. Với trát toà hay lệnh của toà, các cơ quan công lực có thể lấy giấy cho phép khám xét để khám xét bản thân quý vị, nhà, văn phòng hay xe. Trong một số trường hợp, cơ quan công lực chỉ cần “probable cause” tức là có nguyên nhân chánh đáng –thường là phía cảnh sát viên có sự tin tưởng hay ngay cả linh cảm chủ quan để thi hành cuộc khám xét.

Quý Vị có nên hạn chế tin tức của quý vị không?

Đây là quyết định của quý vị mua hay không mua sắm hàng trên mạng điện toán, vô hiệu hoá hồ sơ cookie và loại bỏ các chương trình quảng cáo. Cửa hàng bán lẻ và cơ sở quảng cáo thường đưa ra có “thua thiệt” nếu quý vị loại bỏ: quý vị sẽ bị lỡ cơ hội mua hàng giá rẻ, “cho không,” hàng hạ giá và các rêu rao mang tính cách lợi ích cá nhân cho quý vị. Một số người thích lướt tìm các tập sách quảng cáo bán lẻ mà nó đẩy nghẹt hộp thư của chúng ta; một số khác cảm thấy bị phiền nhiễu; một số khác chú trọng đến việc phí phạm giấy. (Catalog Choice – www.catalogchoice.org – là dịch vụ mới để giúp quý vị loại bỏ.)

Ngay cả nếu như quý vị chủ tâm cố gắng loại bỏ từng chương trình quảng cáo, hay yêu cầu từng nguyệt san quý vị đặt mua đừng bán tên của quý vị và lướt tìm trên mạng điện toán bằng cách dùng một chương trình cho tên vô danh, quý vị cũng chẳng thể nào ngăn chặn được làn sóng kỹ thuật của ngân hàng trừ kiện. Mỗi lần quý vị dùng thẻ tín dụng hay trả thuế bất động sản, một chút tin tức khác về quý vị được cho thêm vào ngân hàng trừ kiện ở đâu đó, và chiếu theo luật hiện hành, quý vị chẳng thể nào làm gì được để ngưng nó.

Hướng Dẫn và Trợ Giúp

Các cơ quan chính phủ

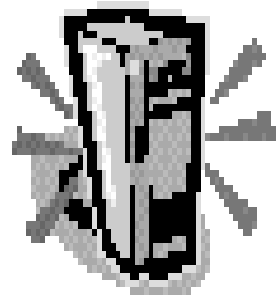
Nha Thanh Tra Mậu Dịch Liên Bang (The Federal Trade Commission – www.ftc.gov) có luật về trách nhiệm của cơ quan công lực chiếu theo Sắc Luật Báo Cáo Tín Dụng Công Bằng (Fair Credit Reporting Act) nhằm cung ứng các sự bảo vệ sự riêng tư cụ thể cho người tiêu thụ bằng cách giới hạn việc xem được các báo cáo tín dụng của người tiêu thụ. Chiếu theo tôn chỉ của Nha Thanh Tra nhằm bảo vệ người tiêu thụ tránh khỏi các cơ sở quảng cáo gian dối, Nha theo dõi các thi hành về tiết lộ các dữ liệu thu thập được trên mạng điện toán. Cơ quan cũng cung ứng sự giúp đỡ cho các nạn nhân của vụ trộm danh tính. (www.ftc.gov; (877) FTC-HELP)

Các Cơ Quan Bảo Vệ Người Tiêu Thụ

Đa số các cơ quan chỉ muốn cung ứng các hướng dẫn cho người tiêu thụ qua mạng điện toán. Thư viện địa phương của quý vị chắc chắn có cung ứng phương tiện để vào được mạng điện toán nếu quý vị không có nó ở nhà.

Nghiệp Đoàn Người Mỹ Dân Sự Tự Do (American Civil Liberties Union). Cung ứng nhiều hướng dẫn về các điều liên hệ đến sự riêng tư trên “cyberliberties” (tự do trên mạng,) các quyền ở sở làm, trừ kiện thù hận và thù lén.

Trung Tâm Dân Chủ & Kỹ Thuật (Center for Democracy & Technology-www.cdt.org). Làm việc nhằm động viên các giá trị dân chủ và tự do hiến pháp trong thời đại “digital” (điện số). Trang “Loại Bỏ” của Trung Tâm (<http://opt-out.cdt.org>) cho quý vị tạo các mẫu tự cá nhân để in và gửi đi.

Cơ Quan Tác Động Giới Tiêu Thụ (www.consumer-action.org). Cung ứng các cố vấn không mang hình thức luật pháp và có chương trình giới thiệu đến các cơ quan khác cho người tiêu thụ có vấn đề. Nếu quý vị để lại lời nhắn ở số (415) 777-9635 hay (213) 624-8327; máy nhắn TTY cho người câm điếc: (415) 777-9456. Có nói tiếng Trung Hoa, Anh và Tây Ban Nha. Để được cố vấn hay giới thiệu qua đường email, xin biên về: hotline@consumer-action.org.

Cơ Quan Electronic Frontier Foundation (www.eff.org). Giúp người dân ý thức về các vấn đề tự do dân quyền, bao gồm quyền riêng tư, tập trung vào các cơ quan truyền thông trên mạng điện toán.

Cơ Quan Electronic Information Foundation (www.epic.org). Bảo trì và nới rộng danh sách các nguồn giúp đỡ về quyền riêng tư, bao gồm các luật về riêng tư ở tiểu bang, chỉ dẫn đến các nguồn giúp đỡ trên mạng hay không trên mạng, hướng dẫn cách lướt tìm trên mạng ẩn danh và dùng các chương trình mật mã cũng như chương trình gửi thư email nhưng ẩn xuất xứ của nguồn gửi.

Junkbusters (www.junkbusters.com). Vận động về giáo dục người tiêu thụ và các phương pháp “giải phóng thế giới khỏi thông tin tạp nhạp.”

Cơ Quan Lưu Trữ Tài Liệu về Quyền Riêng Tư (Privacy Rights Clearinghouse -www.privacyrights.org). Làm việc để cảnh giác người tiêu thụ kỹ thuật ảnh hưởng đến sự riêng tư cá nhân ra sao, cung ứng các hướng dẫn thiết thực về sự bảo vệ riêng tư, hồi đáp các khiếu nại cụ thể liên hệ đến sự riêng tư của người tiêu thụ và nếu thích đáng, giới thiệu họ tới các cơ quan thích hợp để được trợ giúp thêm.

Trung Tâm Toàn Quốc Hướng Dẫn Phòng Gian Lận (National Fraud Information Center – www.fraud.org). Hiệp Hội Người Tiêu Thụ Toàn Quốc (National Consumer League - NCL) cố vấn và giới thiệu về lừa đảo và nhiều cách gian lận.

Các Cơ Sở Liên Minh

Better Business Bureau (www.bbb.org). Các cơ quan chi nhánh của Better Business Bureau cung cấp các báo cáo của người tiêu thụ về các cơ sở thương mại và các cơ quan từ thiện, giải quyết các tranh cãi của người tiêu thụ và khuyến khích sự tự nguyện thiết lập tiêu chuẩn lương tâm nghề nghiệp và tự điều hành bởi hội viên thương mại.

Liên Hiệp Trực Tiếp Quảng Cáo (Direct Marketing Association - www.the-dma.org). Một hội liên hiệp mậu dịch các trữ kiện cho cơ sở quảng cáo, hội cho phép các công ty chỉ được trưng bày nhãn hiệu của họ nếu họ tôn trọng sự yêu cầu của người tiêu thụ loại bỏ các chương trình quảng cáo qua các dịch vụ gửi thư, điện thoại và email.

TRUSTe (www.truste.org). Các trang điện toán được cho phép trưng bày con dấu TRUSTe phải có điều lệ về sự riêng tư đạt đúng tiêu chuẩn của TRUSTe đề ra và đồng ý dàn xếp ổn thỏa bất cứ mọi sự tranh tụng nào với các người tiêu thụ sử dụng tiến trình giải quyết tranh tụng bằng phương cách khác của TRUSTe.

VeriSign SecureSite (www.verisign.com). Người sử dụng có thể bấm vào con dấu để kiểm chứng một trang điện toán trước khi nộp các tin tức trọng yếu.

Về Ấn Bản này

Ấn bản này do Cơ Quan Tác Động Giới Tiêu Thụ biên soạn và đã được soạn lại và cập nhật dưới sự tài trợ của Đề Án Hướng Dẫn về Sự Riêng Tư của Cơ Quan Tác Động Giới Tiêu Thụ.

Ấn bản này có bằng tiếng Trung Hoa, Anh và Tây Ban Nha. Các cơ quan cộng đồng có thể đặt gửi số lượng lớn các ấn bản này miễn phí. Để biết thêm chi tiết, xin viếng trang điện toán của chúng tôi và bấm vào “Publications,” hay email cho chúng tôi tại info@consumer-action.org.

© Consumer Action 5/08

Consumer Action

www.consumer-action.org

221 Main St., Suite 480

San Francisco, CA 94105

(415) 777-9635

523 W. Sixth St., Suite 1105

Los Angeles, CA 90014

(213) 624-8327

e-mail: info@consumer-action.org